

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HARALD JENSEN

ALSTRUP SKOLE

GENNEM 100 AAR

1851 – 1951

HARALD JENSEN

ALSTRUP SKOLE

GENNEM 100 AAR

1851 – 1951

HARALD JENSEN

ALSTRUP SKOLE

GENNEM 100 AAR

Trykt i Farsø Boghandels trykkeri
1951

»om hundrede år er alting glemt . . .«

— men en del bevares dog, dels som overlevering, dels i skrift, og på grundlag heraf skal forsøges at rekonstruere skolens historie gennem de hundrede år, den nu har eksisteret.

Det var den gamle embedsbog, som vakte min interesse for skolens fortid, en ubetydelig og laset bog var det, da jeg fandt den, men da jeg fordybede mig i den, trådte glimtvis billeder frem af de forhold, skolens første lærere havde at virke under.

Den var dog altfor ufuldkommen til alene at danne grundlaget for den skildring, som her er tænkt. Derfor måtte jeg have fat i flere kildekrifter: gamle skoledagbøger og sognerådsforhandlingsprotokoller; men den bedste af dem alle fandtes i præstegårdens arkiv: den gamle skolekommissions forhandlingsprotokol, som er påbegyndt i 1848. Den har sognets præster, som jo var »fødte« skolekommissionsformænd, ført med stor samvittighedsfuldhed, især dog i den første tid — før og lige efter at skolen eller skolerne blev bygget; for oprindeligt var der fælles skole for begge sogne i Louns by, men så kom skoleloven af 29. juli 1814, der bl. a. påbød, at der overalt i landet skulle opføres skoler, så ingen børn havde mere end $\frac{1}{4}$ mil at gå. Dette påbud toges dog først til efterretning i 1818. Fra dette tidspunkt er der i Alstrup holdt skole i lejet lokale, d.v.s. i en stue i en gård. Man har skiftedes til at give husly for skolen, idet det vides, at der i hvert fald har været skole både i Søndergård (som da lå nede i byen), Annexgården og i Byrial Tollestrups gård, muligvis også i andre. Den årlige leje var 10 rigsdaler.

Men nu skal de gamle bøger få lov til at tale!

SKOLENS TILBLIVELSE

»Aar 1848 d. 6. Juli var Louns-Alstrup Sogneforstanderskab samlede i Louns Skole, hvor tillige flere af Sogdenes Beboere vare mødte. Grunden til Mødet var at tage under Overvejelse, hvorledes begge Sogdenes Skolevæsen maatte kunne lade sig organisere. Med Hensyn til Alstrup Sogn, da maatte der opføres næste Aar en ny Skolebygning med Skolestue af Grundmur efter en Tegning, som af Sogneforstanderskabet vil blive indgivet til Amtsskoledirektionens Approbation. Ligeledes skulde der opføres ved Skolebygningen et Udhus. Denne Skolebygning maatte opføres paa et for Sognets skolepligtige Børn mest passende Sted. Jord til Skolen, tilstrækkelig til 2 Køers og 6 Faars Græsning og beliggende ved Skolen, maatte indkjøbes. Med Hensyn til det Sted, hvor Skolebygningen skulde opføres og altsaa Skolelodden ogsaa findes, formeente Forstanderskabet det rigtigst, at man i Dag tog Jorderne omkring Alstrup Kirke i Øjesyn, thi under alle Omstændigheder maatte Skolebygningen opføres i Nærheden af Alstrup Kirke, som omtrent ligger midt i Sognet. Med Hensyn til Omkostningernes Bestridelse i Anledning af denne Skolebygnings Opførelse og Jordlods Indkjøb formeente man at begge Sognes Beboere maatte tage lige Del. Vel har Louns Sogn allerede Skolelod, hvorimod Alstrup ingen har, men Skolelodden i Louns er af ældre Dage, formodentlig af daværende Ejer af Størstedelen af Sogdenes Jorder skjænket til begge Sognes Skolevæsen, og har saaledes Alstrup Sogns skolepligtige Børn nydt Undervisning i Louns Skole indtil 1818. Man vedtog fremdeles, at alle Udgifter Skolevæsenet vedkommende skulde nu for Fremtiden udredes Pastoratsvis, og det skulde derfor i det Forslag til Skolevæsenets Organisation, som vil blive indsendt til Ministeriets Approbation, indstilles,

at Louns og Alstrup Sogne bør i Henseende til Skolesamfund udgjøre een Kommune, ligesom Tilfældet er med Hensyn til Fattigvæsenet. Samtlige Beboere, som i kirkelig Henseende henhører til Alstrup Sogn, skulle lade deres Børn søge samme Sogns Skole —.«

Samme dag bestemtes, at Louns skole skulle flyttes fra sin plads ved Louns kirke længere mod vest på Rasmus Jensens mark og opføres af nyt, da et stort antal børn derved ville få en nærmere skolevej; og det hedder videre:

»De Mænd, som underskriver nærværende Forhandlinger, erklærer at være enige med de tilstedeværende i, hvad der bestemtes i Eftermiddag med Hensyn til Skolelodden i Alstrup Sogn.

Spleth,
Provst.

Lund,
Sognepræst.

C. Byrialsen, H. Christensen,
Sogneforstandere.«

»I foranstaaende Forhandling samtykkede Undertegnede under den Betingelse, at Louns Sogn i enhver Henseende tog lige Del med Alstrup Sogn i Jords Indkjøb, som og i Bygningsomkostninger ved Alstrup Skoles Opførelse.

Graves Pedersen, Sogneforstander.«

Fuldstændig enighed var der dog ikke.

»Undertegnede tillader sig herved at bemærke, at vi ikke anser det for Louns Sogns Beboeres Pligt at deltage i Udgifterne til Alstrup Skole eller Skolejord, men formene Sognets Beboere at kunne kalde sig rette Ejere af den Skolelæreren i Louns Sogn hidtil benyttede Skolelod og gamle Skolebygning.

Elle. Anders Laustsen, Christen Christensen,
Sogneforstandere.«

»Foranførte Dags Eftermiddag vare undertegnede Provst, Sognepræst og Forstandere af Alstrup Sogn tilligemed flere af Sognets Beboere samlede i Alstrup for at tage i Øjesyn et

til Skolelod foreslaaet Stykke Jord, hvilket Gaardmand Hans Christensen var villig til at afhænde. De vare enige i Sammes Antagelse dertil, og undertegnede Forstandere lovede at aftale det fornødne med en Landmaaler om Loddens Opmaaling og Tegning.

Lund. C. Byrialsen. Hans Christensen.«

Det blev dog ikke i 1849, der blev bygget, selvom det syntes, at provsten mente, det kunne ske. Krigen har vel gjort sit til, at ministeriet ikke har kunnet »approbere« så hurtigt, som man ønskede, men provsten skriver:

»Til Louns Pastorats Sogneforstanderskab.

I Gjensvar paa Forstanderskabets behagelige Skrivelse af 28. Februar skal jeg tjenstligt meddele, at Ministeriets Resolution med Hensyn til den paatænkte Opførelse af nye Skolebygninger i Louns og Alstrup Sogne formodentlig vil blive udfærdiget i Løbet af denne Maaned, og skal da denne Resolution blive Forstanderskabet tilkjendegivet, og vil det formentligen være rettest, at Reparationen af Louns Skole stilles i Beroe, indtil den Tid for ikke at spilde Penge, da Ministeriet maaske kan resolve, at nye Bygninger i forestaaende Sommer skulde opføres. Jeg tror derimod at kunne tilraade, at Forstanderskabet bereder sig til at bygge baade i Louns og Alstrup Sogne og omhandler det fornødne angaaende Magelæg af Jord med Rasmus Jensen og Kjøb af Jord til Alstrup Skole af Gaardmand Hans Christensen, alt efter det ved Mødet i Louns 6. Juli f. A. vedtagne, dog saaledes, at ingen endelig Handel sluttet forinden Resolutionen er tilhændekommet. Ligeledes mener jeg det nødvendigt at sé sig om efter Mursteen og øvrige Materialier, faae Tegninger og Overslag affattede, og jeg henviser da til Thisted Sogn, hvor en ny Skole blev bygget sidste Aar, og hvor Tegninger og Overslag vel vil kunne faaes til Afbenyttelse. Disse Documenter var det bedst at tilstille mig jo før jo hellere, thi under alle Omstændigheder skal der bygges i begge Sogne; thi der maa være en Ende paa Alt.

Smorup, 3. April 1849.

Spleth.«

Enden er ikke endda, for allerede 17. maj sender provsten besked fra ministeriet om at udføre de nødvendige reparationer på den brøstfældige Louns skole. Om disse reparationer blev udførte, vides ikke, og det er ikke sikkert, for nu bliver Louns-beboerne interesserede i at få en ny skole, og det skal være straks. 14. februar 1850 sender lærer Hansen i Louns et andragende til provsten, ledsaget af forstanderskabets erklæring om snarest at få en ny skolebygning opført. Så hjælper det endelig. 5. juni 1850 kommer der fra ministeriet gennem provsten meddelelse om, at den indsendte skoleplan for Louns og Alstrup er godkendt, og anmodning om snarest muligt at indsende tegninger til de to skolebygninger med overslag over omkostningerne samt indstilling af det lån, der vil behøves til udgifternes bestridelse, hvorefter sogneforstanderskabet vil kunne begynde at virke for denne skolesag i pastoratet.

Der er nu i sommermånederne 1850 en ret livlig korrespondance mellem ministeriet, provsten og sogneforstanderskabet, hvori detaljer drøftes. I en skrivelse af 26. august bemærker ministeriet tjenstligt, at

»det maa finde det ønskeligt, at Gulvene i Skolebygningen ikke, saaledes som det af Sogneforstanderskabet er foreslaaet, lægges af Ler, men enten af Brædder eller af helbrændte Sten, saavel at der men Hensyn til Spisekammer træffes en saadan Forandring, at dette kommer til at ligge umiddelbart op til Kjøkkenet —«.

Den »approberede« skoleplan går for Alstrup skolevæsens ordning ud på følgende:

1. Distriktet omfatter: Alstrup By 13 Gaarde og 15 Huse, Gjedstedbro 4 Huse, Elkjær 2 Gaarde og 1 Hus, Lundgaard og Kaldal 2 Gaarde og 2 Huse.
2. Lærerens Løn skulde aarligen være: 3 Td. Rug og 5 Td. Byg in natura, 11 Td. Byg efter Kapitelstakst, endvidere 3 Td. Rug og 3 Td. Byg in natura og 1 Td. Byg efter Kapitelstakst. Offer og Accidentser 20 Rigsdaler, lige med 8 Td. Byg uden Afkortning, 5 Rigsdaler som Kirkebyens

Lærer, 10 Rigsdaler som Kirkesanger og anordningsmæssig Fourage, Brændsel og Skolejord.

3. I Alstrup Sogn opføres en Skolelærerbolig med Skolestue af Grundmur samt Udhuus ved Alstrup Kirke, og anordningsmæssig Skolejord kjøbes.«

Forsåvidt er alting godt, men fuld enighed er endnu ikke tilstede, for nu er Louns-beboerne kommet i tanker om, at de muligvis kunne slippe billigere om ved skolebyggeriet, idet de mener, at Louns gamle skole med jordlod tilhører dem alene. Herpå svarer stiftamtmanden i en skrivelse af 6. juni 1850:

»De med Opførelsen af disse Skolebygninger og Indkjøb af Skolejord i Alstrup forbundne Omkostninger maa derfor være at afholde af hele Pastoratet, ligesom den gamle Skolebygning i Louns maa være at afhænde til Fordel for hele Pastoratet, idet Ministeriet forsaavidt Forstanderne af Louns Sogn have ytret den Formening, at den gamle Skolebygning i Louns med tilliggende Jord er dette Sogn alene tilhørende, og at derfor Udgifterne til Opførelsen af en Skolebygning i Alstrup og Indkjøb af Jord til samme maa være Louns Sogn uvedkommende, ikke maa unnlade at bemærke, at Ministeriet ikke kan give denne Paastand Medhold, da der ikke er tilvejebragt nogetsomhelst Bevis for, at Louns Sogn alene har opført denne Skole eller indkjøbt Skolejorden, hvorimod Skolen i Louns oprindelig har været afbenyttet af begge Sogne i Fællesskab, ligesom Alstrup Sogn tidligere har deltaget i Udgifterne til Vedligeholdelse af Louns Skole og Løn for Læreren samme Steds ...«

Da dette spørgsmål er klaret, skrider man så småt til værket. Jorden bliver opmålt, der kastes brønde på begge byggepladserne, og man enes om, at hvert sogns beboere skal levere (strå-)tag til hver sin skole. Fremfor alt søger man at få pengesagerne i orden. Der optages et lån på 1600 rd. at forrente og afdrage med 6 % årlig i 28 år af kapitalens oprindelige beløb. Dette beløb var imidlertid ikke tilstrækkelig, hvorfor man af gårdejer Anders Laustsen af Skov låner

yderligere 700 rd., og provst Spleth skaffer 400 rd. af provstiets skolelærerhjelpekasse. Så er man oppe på 2700 rd., og man tør vel så slutte, at hver skole har kostet 1350 rd. at opføre; men hertil kommer yderligere 350 rd. for køb af skolejord til Alstrup skole af gårdmand Hans Christensen, Alstrup, og da begge sogne skulle være fælles om udgifterne, bliver den samlede byggesum 3050 rd.

I sommeren 1851 bygges begge skolerne, og d. 5. nov. tages Alstrup skole i brug.

DEN NYE ALSTRUP SKOLE

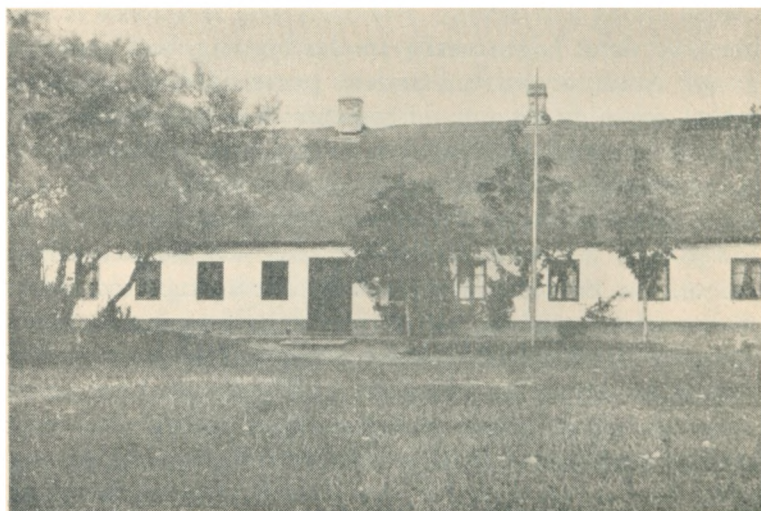
har ikke været nogen særlig anelig bygning, men man har jo nok syntes, at den var særdeles præsentabel. På en tjæret sokkel rejste de efter nutidsbegreber lave gulkalkede mure sig i en højde af små fire alen. Stråtaget var »mønnet« med langskårne græstørv fra engen, sådan som man endnu kan se det på ældre huse. Skolestuens længde og bredde var 15 fod på hver led, og højden var $7\frac{3}{4}$ fod. Det samlede kubikindhold var 1744 kubikfod, hvilket giver 83 kubikfod »rum« til hvert barn, når der var 21 i en klasse, og det var der i 1852, da opmålingen og indberetning herom fandt sted. I skolestuen var der murstensgulv, og rengøringen bestod deri, at et par af de største skolepiger hver lørdag efter endt skoletid stænkede vand på gulvet for at dæmpe det tomme-tykke støvlag og så fejede det sammen med en stiv kost, hvorpå de kastede det udenfor.

Der var ingen ventil i skorstenen og heller ingen træk-ruder. Frisk luft var der jo nok af udenfor. Hvad skulle man så med den inde? Intet under, at læreren næsten var nødt til at ryge tobak det meste af tiden for dog at krydre atmosfæren lidt!

Forstuen udgjorde $1/11$ af skolestuens størrelse, og der var hverken hylder eller knager i den. — Der var heller ikke noget bestemt sted udenfor, der kunne kaldes legeplads, men

endnu mærkeligere var det, at der manglede latriner.

Lærerens lejlighed bestod af 3 værelser med kun een kakkelovn, som var en »vindovn«. Sovekammer og dagligstue havde bræddegulv, gæstekammeret murstensgulv. Højden under bjælkerne var 7 fod, og den samlede gulvflade var 98 kvadratalen. Desuden var der køkken, bryggers, pige- og spisekammer. Brønden har ladet lidt tilbage at ønske, idet den måtte ryddes hvert år, hvilket har kostet fra 4 mark til 1 rd. Ellers har udgifterne til vedligeholdelse og skolemateriel været små. Man havde fået den idé, at udgifterne til skolevæsen og fattigvæsen årlig skulle udgøre omtrent samme beløb.

Alstrup gamle skole

1863 vil ministeriet have oplysning om skolestuernes rette kubikindhold, da der er blevet opgivet forskellige tal. Pastor Jacobsen lader begge skolestuer måle efter, og det viser sig, at Louns skolestue er $1861^{335}/_{432}$ kubikfod (!), medens Alstrup kun er 1629 kbf.

Der må imidlertid være sket en udvidelse på et eller andet ukendt tidspunkt, for 10. sept. 1903 foreligger fra skoledirek-

tionen en skrivelse angående Alstrup skolelokale, som er 2675 kbf. og for lille til børneantallet (33), og sognerådets erklæring om manglens afhjælpning udbedes.

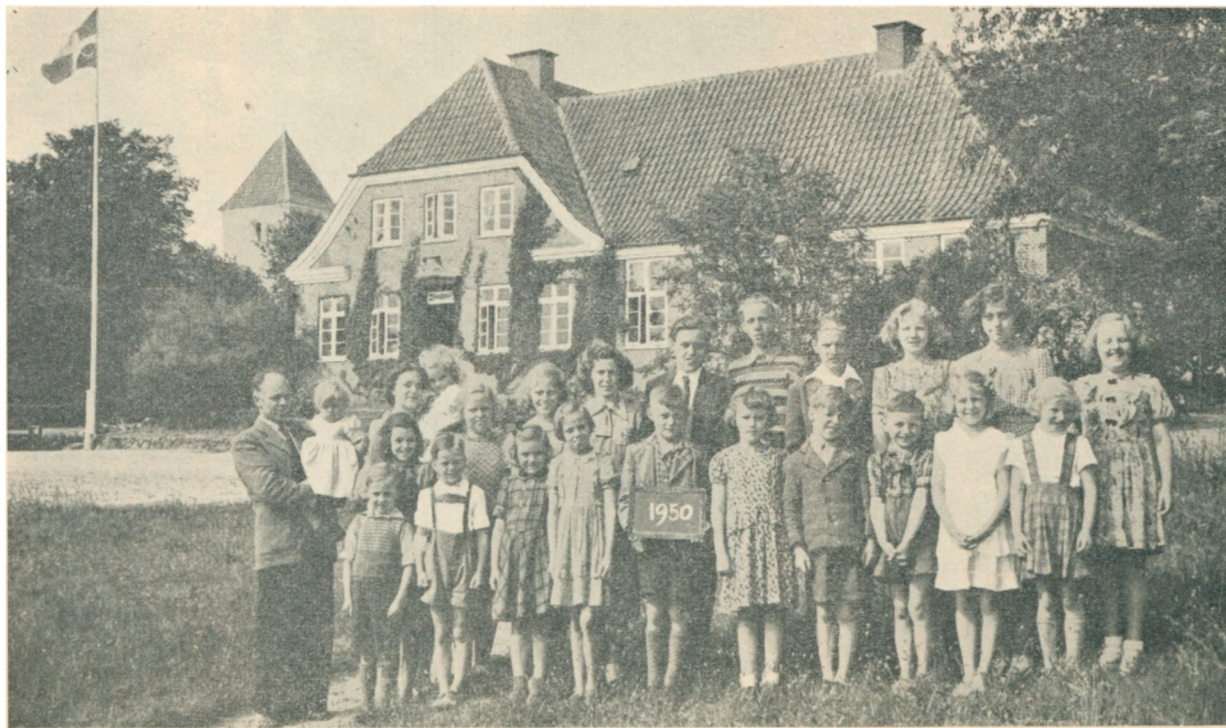
Sognerådet svarer: »Da der i nær Fremtid ventes stor Afgang af Børn, henstilles samme til Direktionen om Udsættelse af Ombygning af Skolelokalerne«. Men da skoledirektionen 20. nov. samme år gentager sin anmodning og tillige ønsker tilbygning til lærerens lejlighed, vedtages det at udvide begge til anordningsmæssig størrelse. Tegninger til tilbygning udarbejdes, indsendes og godkendes, dog således, at der ingen vinduer må indsættes i sydgavlen, da belysningen skal komme fra øst og vest, og at lysfladen skal forholde sig til gulvfladen som 1 : 5.

Tilbud på murer- og tømrerarbejdet blev indgivet af snedker Carl Pedersen, Gjedsted, med 285 kr. og af snedker Peder Skamris af Alstrup med 265 kr. Sidstnævnte antoges med tillæg af 15 kr., imod at han udover akkorden tilbygger yderligere 2 alen mod syd.

28. sept. 1904 er byggearbejdet færdigt, og skolen trænger til maling. Dette arbejde overlades til maler Iversen, Gjedsted, som har tilbudt at udføre samme for 80 kr.

Skolestuens kubikindhold er nu 3457 kbf., hvilket omregnet udgør 105,5 m³, og denne størrelse beholder skolen indtil dens nedbrydning 1923.

14. juni 1922 klager lærer Thuesen over mangler ved Alstrup skole. Efter at have besigtiget disse mangler fremsættes to forslag: enten at istandsætte den gamle skole eller bygge en helt ny. Det sidste vedtoges, og arkitekt S. Vigh Nielsen, Viborg, antages til at ordne det fornødne. Men da tegninger og overslag var indgivet, liciteret og tilbudene åbne, blev man alligevel enige om, at det var bedst at høre de Alstrup beboeres mening først, før man skred til værket. Ved dette møde, der fandt sted 4. april 1923, stemte flertallet for en ny skole, ikke så meget fordi den gamle ikke var god og værd at istandsætte, men nu havde Louns jo fået sin nye skole i 1913, og hvorfor skulle så ikke Alstrup også have en? Man

Alstrup skole sommeren 1950

begyndte byggearbejdet i 1923, men blev først færdig i 1924.

Der blev optaget et lån på 30.000 at afdrage i 20 år til dækning af udgifterne, og efter fuldførelsen i 1924 blev den nye skole brandforsikret for den samme sum.

Den gamle skolebygning nedbrydning overlodes til Søren Grønnerup for 539 kr.

LØNNINGSFORHOLD

I anordningen af 29. juli 1814 bestemtes, at en lærers løn skulle være: 6 td. rug. og 10 td. byg in natura samt 25 td. byg efter kapitelstakst, d.v.s. en regulerbar pengeløn. Dernæst skulle han have bolig og brændsel og tillige jord til 2 køers og 6 fårs græsning og fourage. Offer og accidentser afkortedes i lønnen.

Helt slavisk er denne forordning ikke blevet fulgt her i kommunen. Regnskabet for det almindelige skolevæsen i Alstrup sogn for 1848 omfatter kun 2 punkter:

1. Den interimistisk lønnede Lærer, der besørger Undervisningen, accorderer aarligen med Sognets Beboere om Lønnen, der for Aaret 1848 andrager ... 77 Rbd. 4 m. 8 sk.
2. Leje af en Skolestue 10 —
som tilsammen andrager en Udgift af 87 Rbd. 4 m. 8 sk.

Men efter at skolevæsenet var blevet ordnet, fik skolelæreren anordningsmæssig løn, som i 1851 andrager 648 snese tørv, 6 td. rug in natura, 8 td. byg in natura, 12 td. byg efter kapitelstakst, hvilken var pr. td. 2 rbd. 3 mk. 6 sk. = 30 rbd. 4 m. 8 sk., som kirkesanger 10 rbd., som kirkebyens lærer 5 rbd., ialt 45 rbd. 4 m. 8 sk.

Året efter får han samme løn, men da tillige 128 lispund hø og 192 lispund halm og i pengeløn 44 rbd. 4 mk. 8 sk.

Fra 1856 foreligger en samlet beregning over alle indtægter, såvel de in natura som de i penge modtagne, og årslønnen er vurderet til 260 rbd. 4 mk. 9 sk. Heromkring ligger årslønnen til 1874, da rigsdalerne bliver til kroner. I 1865 er

lønnen dog nede på 155 rbd. 2 mk. 12 sk., men i 1869 oppe på 312 rbd. 3 mk. 13 sk.

1875 er årslønnen 653,00 kr., og deromkring holder den sig til 1900 — man kan forresten godt sige til 1919!

I følge skoleloven af 1899 skulle der foretages en værdiansættelse af skolernes jordlodder og fourage. En sådan blev også foretaget her, og Alstrup skoles jordlod blev ansat til en værdi af 4 kr. pr. td. land, ialt 56 kr. årlig, og den embedet tillagte fourage (128 lispund høg og 192 lp. halm) blev ansat til en værdi af 84,48 kr. Den samlede sum af disse to poster blev altså 140,48 kr. Hertil kom accidentserne (= offer ved bryllup og barnedåb), som dette år udgjorde 80 kr. — ialt 220 kr. Grundlønnen var ved samme lov fastsat til 800 kr., kirkebylærerlønnen 50 kr. og kirkesangerlønnen til 100 kr. Den samlede pengeløn var således 950 kr., men den afkortes med de 220 kr., så den egentlige løn, som kommunen skulle betale, blev 730 kr.

Nogle mindre midlertidige løntillæg gør forsøg på at lyse lidt op på lærerens økonomiske himmel indtil 1919, da grundlønnen forhøjes til 2640 kr. årlig. Den nuværende grundløn er efter 1937: 3120 kr.

PENSIONSORDNINGEN

for lærerenke for 100 år siden fremgår af nedenstående. Den vedkommer på sin vis ikke Alstrup skole, da her ingen lærerenke kunne være, men Alstrup-beboerne måtte sammen med Louns-beboerne svare til pensionen, og det er kun det afsnit i regnskabet, som omfatter Alstrup, der er taget med.

Fortegnelse

over, hvad enhver af Louns Pastorats Beboere har at svare i Korn og Penge til Skolelærer Liengaards Enke for Aaret fra 1. Marts 1851—1. Marts 1852. — Den hende af Ministeriet tilstaaede aarlige Pension er 5 Skæpper Rug og 5 Skæpper Byg ind natura og 4 Rbd. 12 sk. samt 12 Skæpper

Byg efter Kapitelstakst, som er 5 Rbd. 3 m. 9 sk., altsaa ialt i Penge 9 Rbd. 4 m. 5 sk., hvilket fordeles saaledes:

By ell. Sted	Ydernes Navne	Rug		Byg		Penge		
		Pot	Pægl	Pot	Pægl	Rbd.	m.	sk.
Alstrup	Hans Christensen	2	1	2	1	»	1	6
	Simon Byrialsen	2	1	2	1	»	1	7
	Peder Jensen	2	1	2	1	»	1	7
	Christen Byrialsen	2	»	2	»	»	1	7
	Søren Christensen	1	2	1	2	»	1	»
	Byrial Christensen	1	2	1	2	»	1	»
	Søren Overgaard	»	2	»	2	»	»	4
	Byrial Byrialsen	»	2	»	2	»	»	4
	Mads L. Nielsen	»	1	»	1	»	»	3
	Jørgen Christiansen	»	1	»	1	»	»	2
	Peder Jensen	»	1	»	1	»	»	1
	Niels Skou	1	1	1	1	»	»	13
	Gravers Sørensen	»	3	»	3	»	»	7
	Christen Skrædder	1	2	1	2	»	»	15
	Ander Olesen	1	2	1	2	»	»	15
	Jens Rytter	1	3	1	3	»	1	4
	Jens Jensen	1	»	1	»	»	»	10
	Jens Sørensen	»	3	»	3	»	»	6
	Peder Madsen	»	1	»	1	»	»	2
	Hendrich	»	1	»	1	»	»	2
Illeriis	Byrial Poulsen	3	1	3	1	»	2	2
	Gravers Pedersen	2	3	2	3	»	1	14
Kaldal	Peder Iversen	1	3	1	3	»	1	2
	Jeppe Jensen	»	1	»	1	»	»	3
Ellekjær	Søren Sørensen	3	»	3	»	»	2	»
	Niels Andersen	3	1	3	1	»	2	2
Hestbæk	Mads Poulsen	3	»	3	»	»	2	»
	Jens Smed	1	1	1	1	»	»	15
	Christen Degn	»	2	»	2	»	»	5
	Christen Yversen	»	1	»	1	»	»	»
	Christen Alstrup	»	1	»	1	»	»	1
	I alt	90	»	90	»	9	4	5

UNDERVISNINGSFORHOLDENE

Hvordan mon det så var at være lærer i Alstrup for 100 år siden? — Det ser ikke ud til, at læreren har haft meget at skulle have sagt. Præsten var hans nærmeste foresatte, og før hvert halvårs begyndelse bestemte denne — dog i samråd med læreren —, hvad der skulle gennemgås i det kommende.

Endvidere forestod præsten ethvert indkøb af skolemateriel og bestemte, hvilke bøger der skulle undervises efter. Hjemmene har dog hver for sig måttet betale for de bøger, børnene har skullet benytte. Kun »fattige børn« har fået bøger og tavler på skolekassens regning.

Det er ikke let at se, hvilke lærebøger der er blevet anvendt. Der står flere steder i regnskabet anført: »for en Bibelhistorie og en Lærebog til et fattigt Barn —«, men der står ikke anført, hvem forfatteren til bibelhistorien er. Derimod har man i 1848 købt 4 eksemplarer af Gøtschers Læsebog og i 1850 2 ekspl. af Jacobsens Regnebøger og 2 ekspl. af Justs Haandbog. — Flere gange er anskaffet nogle stk.: Jastraus Forskrifter.

Der blev jo selvfølgelig skrevet på tavler. Derfor kunne udgifterne til papir og blæk i mange år holdes nede på 3 mark årlig.

17. dec. 1863 anker ministeriet over, at der kun findes een bibel ved hver skole, og ikke som befalet to. Herpå svarer pastor Jacobsen: »... at Grunden til, at der i hver Skole kun er 1 Bibel er, at Skolelærerne have tilbudt at levere 1 Bibel hver for at spare denne lille Comune, der er stærkt bebyrdet m. H. t. Skolevæsenets Udgifter, som er 5 à 6 Gange større end de til Fattigvæsenet, for Bekostninger«.

I november 1881 er Alstrup skole blevet forsynet med følgende nye bøger:

4 Joakim Larsen: Billed ABC à 35 Øre	=	1,40
10 — Læsebøger I Del à 1,25	=	12,50
17 — Læsebøger II Del à 2,65	=	45,05
9 Hansen: Regnebøger I à 0,35	=	3,15
5 — Regnebøger III à 0,70	=	2,10
1 — Facitliste III à 0,35	=	0,35
2 Bind og 2 Frieksemplarer	=	0,80
Fragt fra Gjedsted	=	0,25
	I alt ...	Kr. 65,60

Det var jo en ordentlig udskrivning og en vældig forøgelse af undervisningsmidlerne, men det var nok også meningen. at ovennævnte skulle holde i mange år.

Lærer Kristensens søn, overlærer L. E. Christensen, Varde, skriver til mig om forholdene op imod slutningen af århundredet:

»Hvor var det fattigt med undervisningsmateriel! De skiftende skolepatroner og senere sogneråd holdt skoleudgifterne nede på det lavest mulige. To sæt læsebøger, et Danmarks- og et Verdens-kort, skrivebøger, som børnene selv betalte tilligemed de nødvendige penne og blækglas, var alt hvad der fandtes foruden en stabel tavler for dem, der ikke selv ejede en sådan skifertavle, og to sæt regnebøger, en brun og en blå, samt et par eksemplarer af Chr. Hansen III del for de skrappeste i regning. Alt dette lå anbragt på en simpel, åben og umalet hjørnehylde. Kortene hang altid på væggen.«

Og alligevel krævedes der meget af såvel lærere som børn. Ved de årlige eksaminer er hver barns præstationer blevet bedømt med karakterer fra 6—1.

EXAMENSLISTE

over de Børn, som have søgt Alstrup Skole i Sommeren 1851:

Nr., opholdsst.	Forældre., husb. og børnenes navne	Alder	Indenads- læsning	Lærebog	Bibelhst.	Skriftlæs.	Skrivning	Regning	Retskrvn.	Hovedkarkt.
1	Alstrup H. Cristensens Søn: Jens	13½	5	4	5	5	4	4	5	mg
2	Alstrup P. Jensens Dr.: Christian	11½	5	4	4	4	3	4	4	g
3	Hestbæk Jens Smeds S: Christian	13½	3	3	3	3	4	3	3	tg
4	Hestbæk — : Søren	11½	4	3	3	3	4	3	3	tg
5	Alstrup H. Christensens S: Erich	11	3	4	4	3	3			tg
6	Alstrup Mk. N. Finnerups S: Michel	9½	4	5	5		3			g
7	Alstrup Mk. N. Sønderbeccs S: P. Christian	8	4	4	4					g
8	Alstrup P. Madsens S: Mælsen	9	3	3	3					tg
9	Illeris B. Poulsens S: Christian	8	3	4	2					tg
10	Hestbæk Mk. Chr. Degns Dr.: Laust	13	3	4	4		3			g?
11	Alstrup Mk. Niels Skovs Dr.: Anders	8	3	4						tg
12	Alstrup Anders Olsens S: Anders	8	3	4						tg
13	Elkjær K. Madsdatters S: Mads	8	3	4						tg

Nr., opholdsst.	Forældre., husb. og børnenes navne	Alder	Indenads- læsning	Lærebog	Bibelhist.	Skriftlæs.	Skrivning	Regning	Retkrivn.	Hovedkart.
14	Lundgaard G. Pedersens Dr.: Christen	8	2	2	2					mdl
15	Illerisøre Laust Jensens Søn: Jens	7	4	3						tg
1	Alstrup B. Christensens Pige: Ane Marie	14	5	5	5	5	4	5	5	mg
2	Alstrup Jens Sørensens D: Ane Catrine	14	5	5	5	4	4	4	4	mg?
3	Elkjær S. Sørensens D: Lene	13	5	4	4	4	5	5	5	mg
4	Alstrup G. Sørensens D: Bodil Kirstine	13	5	5	5	4	4	5	5	mg
5	Lundgaard G. Pedersens D: Maren Kirstine	13	5	4	5	4	4	4	4	g
6	Kaldal Peder Iversens D: Ane Kirstine	14	4	4	5	4	4	4	4	g
7	Stagsdal J. Jensens Pige: Else	13	4	4	5	3	3	4	4	g
8	Kaldal Peder Iversens D: Karen	11	4	4	4	4	4	4	4	g
9	Alstrup Mk. Jens Rytters P: Ane	12	5	4	5	3	3	3	3	g
10	Lundgaard G. Pedersens D: Mette Marie	11	5	5	4	4	4	4	4	g
11	Alstrup H. Christoffersens D: Ane	10	4	4	4	3	3			g
12	Alstrup G. Sørensens D: Ane Marie	8	4	4	4		3			g
13	Alstrup Mk. J. Rytters D: Gjertrud Marie	8	4	5	5					g
14	Kaldal Peder Kaldals P: Bodil Marie	10	4	4	4		3			g
15	Hestbæk Mk. Chr. Yversens D: Bodil	10	3	4	4					'g
16	Alstrup Mk. M. L. Niensens D: Kirstine	8	3	4						tg
17	(Gjedstedbro A. Niensens D: Bodil	9	3	4	4					g
18	Kaldal P. Iversens D: Benedicte	8	3	4						'p
19	Hestbæk Mads Poulsens P: Else	8	3	3						tg

Dr. = tjenestedreng hos pågældende. P. = tjenestepige hos pågældende.

Af og til har der været bispevisitats, og det kan nok siges, at det har gået standsmæssigt for sig, hvad følgende skrivelse fra provsten vil vise:

»Søndag den 3. Juni holder Hans Højærværdighed Biskopen Visitats i Louns Kirke for den confirmerede Ungdom i

de sidste 3 Aar, hvor begge Sogne har at møde til Overhøring, og det vilde glæde Hans Højærværdighed at faa saa mange som muligt af begge Menigheder i Guds Hus. — Mandagen den 4. Juni holder Hans Højærværdighed Biskoppen Visitats Kl. 3 i Alstrup Skole, hvor Ungdommen har at møde, baade II. og I. Klasse, hvilken sidste skal ind først. Ved Skolevisitatsen maa yngste Klasses Børn til den fastsatte Tid være ordnede paa deres Pladser, medens ældste Klasses Børn opholder sig i Nærheden, for strax at være til Stede, naar de kaldes frem. Børnenes skriftlige Arbejder ønsker Hans Højærværdighed at finde fremlagte og ordnede tilligemed Skolejournalen, samt vedlagte Skema udfyldt, deri indbefattet Fortegnelse over det i bemeldte Tidsrum gennemgaaede. Børnene af ældste Klasse maa være forsynet med Grifler og Tavler, og det er en Selvfølge, at der sørges for, at Tavlerne er i proper Stand.

Ærbødigst *P. Klein.*

Aars Præstegaard, 15. Maj 1868.

Det er dog ikke alle tilsendte skrivelser, der har været lige kolde. Provst Spleth, der med så stor nidkærhed tog sig af og var med til at ordne skolevæsenet og byggearbejdet i 1848—51, måtte på grund af alder gå af i 1863, og i den anledning sendte han følgende »hyrdebrev« til sognepræsten. Denne må have ment, at brevet også gjaldt lærerne, da det er afskrevet i embedsbogen:

»Om faa Dage vil det Tidspunkt indtræffe, da min Virksomhed som Provst er forbi, og dermed vil ogsaa det nærmere personlige Forhold, hvori jeg gennem en Række af Aar har staaet Skolens Lærere, være til Ende. Det har i mange Henseender været mig et kjært Forhold, hvis Ophør vel ogsaa mangan en Gang vil fremkalde et Savn for mig, og jeg føler en naturlig Tilbøjelighed til at sige Dem et Farvel, forinden jeg træder tilbage. Der har i vort gjensidige Forhold været saa mange Berøringspunkter af forskjellig Art, at de af Lærerne, som i flere Aar har virket her, nok maa kjende mig, og de vilde da ogsaa nok give mig det Vidnesbyrd, at jeg ikke af daarlig Selvfølelse har voldet dem

Vanskeligheder eller Bryderier; men at jeg tværtimod saavidt det stod til mig har været villig til at hjælpe ærlig og redelig Stræben. Jeg har altid bestræbt mig for at være Skolens og Lærernes Ven. Meget har i min Embedstid forandret sig i Skolens Stilling, og det vil ikke synes underligt, om disse store Forandringer har været mig fremmed og i enkelte Retninger mindre velkomne, efter at jeg i saa mange Aar har virket for den gamle Ordning. Men hvad der er sket for at forbedre Lærernes Stilling, og hvad jeg forøvrigt har anset for at være til Skolens Tarv, har jeg med Fornøjelse søgt at sætte i Værk. Jeg har tidligere haft den Glæde at modtage Lærernes talende Bevis paa Hengivenhed for mig, Beviser, som stedse vil høre til de kjæreste Minder fra min lange Embedstid.

Gid da den Velvilje mod mig, hvoraf hine Beviser er fremgaaede, maa vedblive, naar jeg ikke længere er Deres Provst. Men jeg vil tillige ønske, at som vi ere komne godt ud af det med hinanden under vor Gjerning, De ogsaa for Fremtiden maa føle Dem tilfreds under de forandrede Forhold og fremfor alt, at hvad Tiden maa føre med sig, det dog altsammen maa tjene til Skolens Tarv.

Til disse faa Ord knytter jeg min Tak for den Tid, vi har virket i Forening i den samme Gjernings Tjeneste og byder Dem saa til Slutning et velment, oprigtigt »Levvel« med Ønsket om alt godt for Dem og Deres.

Venligst *Spleth.*

Smorup, 28. December 1863.

Med den nye provst kommer der nye forhold og nye retningslinier. Allerede i marts 1864 lader han høre fra sig.

Vedkommende provst har på givne foranledning tilstillet mig følgende:

1. Det tillades at give Skolebørnene Fritid et Quarter om Formiddagen og et Quarter om Eftermiddagen.
2. Læreren maa i Undervisningstiden ikke forlade Skolen uden i nødvendigt Tilfælde.
3. Han bør føre hvert Barn i Listen.
4. Han skal til den bestemte Tid eller Klokkeslet hver Dag

begynde Undervisningen, om endog nogle Børn ikke er til Stede til den fastsatte Tid.

5. Det tilkommer Præsten i Forening med Skolelæreren at forfatte den halvaarlige Læseplan, og kan det ikke formenes, at Religionsundervisningen finder Sted den sidste Time af Skoletiden, men forøvrigt maa der begyndes og sluttes med Bøn og Sang.

Endvidere har provsten på givne anledning tilskrevet mig:

1. En Skolelærer er utvivlsomt forpligtet til at holde Skole, selv om der kun møder et eneste Barn. Det maa derfor anses for en utilbørlig Pligtforsømmelse, hvis han bortviser det ene eller de enkelte Børn, saa meget mere som en saadan Fremgangsmaade vil i høj Grad skade Skolebesøget.
2. Da Sognepræsten er Skolelærerens nærmeste foresatte, saa er denne forpligtet til, naar han dertil officielt opfordres af Sognepræsten at afgive den eller de Erklæringer angaaende formentlige Forseelser i hans Embedsførelse, som af Sognepræsten i Skolens Tarv maatte anse for ønskelige, og har Skolelæreren aldeles ingen Ret til at fordre opgivet Grunden til eller hvad der har foranlediget Forespørgselen, hvilket herved tjenstligt meddeles:

Louns Præstegaard, 17. Marts 1864.

Jacobsen.

Denne skrivelse har lærer Holm i modsætning til sin ellers så faste og pyntelige håndskrift indført i embedsbogen med »rystende hånd«!

Den første skrivelse, lærer Christensen har nedskrevet i embedsbogen, stammer fra »Provisorietiden« og er et cirkulære til samtlige skoledirektioner udenfor København — og det har han og ligestillede altså at rette sig efter!

»— Det er igjennem offentlige Tidender og Blade kommet til Ministeriets Kundskab, at flere Lærere ved Borger- og Almueskoler have paa særlig fremtrædende og ligeoverfor Regjeringen upassende Maade deltaget som Talere og Le-

dere i de til Dannelse af »Riffelforeninger« afholdte Møder og indmeldt sig som Medlemmer af disse Foreninger, ja, endog modtaget Valg som Medlemmer af deres Bestyrelser.

Hensigten med »Riffelforeningerne«, »Folkevæbningssamlag« eller hvad ellers disse udenfor de almindelige af Staten anerkjendte og støttede Skytteforeninger maatte kaldes, er, hvor meget der end søges skjult under plausibel Form, klar nok til at stemple Skolelærernes Deltagelse i dem som en mod Regjeringen rettet agitatorisk Optræden, der ikke bør taales af nogen, der beklæder Embede eller Stilling i det offentlige Skolevæsens Tjeneste, og som Ministeriet saa meget mindre kan eller vil finde sig i, som det efter Skolelærernes Kald som Ungdommens Opdragere og Ledere er deres første Pligt at give Tonen an for Lydighed mod og Agtelse for den lovlige Øvrighed og afholde sig fra Deltagelse i Bevægelser, der tilsigter at skabe Modstand mod Regjeringen og lægger Hindringer i Vejen for dens Foranstaltninger, og selvom det ikke maa være tilsigtet, lettelig kunne føre til Brud paa den offentlige Orden.

I Almindelighed maa tilføjes, at ikke alene denne, men ogsaa anden offentlig mod Regjeringen rettet ophidsende Agitation ikke kan forenes med en offentlig ansat Skolelærers Stilling og derfor ikke for Fremtiden vil blive taalt.

Ministeriet maa derfor tjenstligt have Direktionen anmodet om at lade de under Dem hørende Skolelærere tilkjendegivet, at saafremt nogen af dem maatte som Ledere eller Talere deltage i Dannelsen af »Riffelforeninger« eller »Folkevæbningssamlag« eller lignende Foreninger eller indmelde sig som Medlemmer af slige Foreninger, vil dette uudbliveligt have til Følge, at Ministeriet vil se sig i den Nødvendighed at entledige ham paa hans Embedsstilling. Endvidere bør Direktionen advare Lærerne imod de Følger, som en agitatorisk ophidsende Optræden fra deres Side mod Regjeringen og dens Foranstaltninger vil have.

I Overensstemmelse hermed maa Ministeriet paalægge Direktionen nøje at have Opmærksomheden henvendt paa, om nogen af de under den hørende Skolelærere maatte gjøre sig

skyldig i Overtrædelse af det i foranstaaende Tilkjendegivelse indeholdte Forbud, i hvilke Fald uopholdelig derom bliver at gjøre Indberetning til Ministeriet.

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet,
den 22. April 1885.

I. F. Scavenius/ C. Holm, Fmd.«

Hermed slutter nedskrivning af betydningsfulde cirkulærer i embedsbogen. Man kan vel ikke dermed gå ud fra, at der ikke er kommet flere, men derimod at »de overordnede myndigheder« er kommet en lille smule »mere ned på jorden«.

LÆRERNES FORHOLD TIL SOGNERÅDET

I de gamle sognerådsprotokoller findes mange andragender fra lærerne om bevillinger til forskellige ting behandlet. Det er især om boligens vedligeholdelse. Nogle andragender går let igennem, andre afslås straks eller udsættes til næste møde eller senere.

27. juni 1872 klager lærer Holm over, at hans skorsten er højst brøstfældig og meddeler, at den er udsat af brandsynet, ligesom han også forlanger en ny kakkelovn i hans soveværelse, da den, som står der, en hans egen! — Det vedtoges, at en ny skorsten skal opføres, dog kun den del af samme, som er ovenfor loftet. Ligeledes bliver der at opsætte en ny bilæggekakkelovn med ovn i soveværelset. Begge dele skulle udføres inden St. Michaelisdag 1872. — Det går ikke nær så let i 1891. Da klager lærer Kristensen over røg i skolestuen, men sognerådet vægrer sig ved at ombygge skorstenen, da en sådan foranstaltning aldeles vil være unødvendig og manglen derved ikke kunne afhjælpes (— Hvad så?). 3. maj 1881 gøres der akkord imellem sognerådet og begge lærerne om skolens vedligeholdelse i foråret 1881, således at lærer Kristensen, Alstrup, får 30 kr., og så vil sognerådet endda betale materialer. Denne ordning må man være gået bort fra igen, for 12. april 1892 søger lærer Kristensen om at få afpudset skolen både udvendig og indvendig, men det udsættes, da det

foreløbig ikke anses for at være nødvendig. Derimod ser det ud til, at det altid har været let at få taget fornyet. Det skete på den måde, at der blev sendt bud til skolekredsens beboere om at levere »tag«. 11. maj 1875 vedtoges det således at udskrive 64 pund tag pr. tønne hartkorn til tækning af Alstrup skole og fattighuset i Louns. I 1899 udskrives 2 lispund rugtag pr. tønne hartkorn til reparation af begge skolerne.

— Et svar på en skrivelse af 8. februar 1890 fra *Aars—Gislum* herreders provsti angående beplantning af pilebuske ved Alstrup skoles gymnastikplads synes i det nu så trærige Alstrup mærkelig:

»I Henhold dertil fandt Sognerådet efter nøjere Undersøgelse af Pladsen, at en Planering og Paakjørsel af faste Materialer vilde bringe et heldigere Resultat end Beplantning, som Sogneraadet formener aldeles ikke vil kunne gro.«

— — —

Har de gamle sogneråd end været lidt forsigtige eller påholdende med udgifterne til skolevæsenet, må det vel ikke regnes dem til last, da det var den tids opfattelse, at der skulle spares, hvor der kunne spares.

BØRNETALLET

Som andet steds nævnt har der altså været skole i Alstrup i lejet lokale fra 1818. Det ser ud til, at denne skole har været eenklasset. En tid var den delt således, at der holdtes skole i *Hesbæk* 2 dage om ugen. Så har læreren naturligvis måttet gå derud og holde skole. Der har dog aldrig været nogen stor flok der. I 1851 var der 8 børn, men fra 5. november måtte alle børn søge den nybyggede skole, der nu vor toklasset med hver anden dags undervisning. Lærer Holm begyndte så her med 16 børn i »øverste« klasse og 17 i »nederste«, ialt 33 børn. Derefter viste børnetallet en jævn stigning — og siden en jævn dalen.

I 1860 var der	38	børn
- 1870	-	44
- 1880	-	48
- 1890	-	60
- 1900	-	63
- 1910	-	52
- 1920	-	65
- 1930	-	42
- 1940	-	32
- 1950	-	20

Det højeste tal nåedes i 1919. Da var der i sommerhalvåret 76 børn iallt. Det laveste var i 1948 med 15 børn. For tiden er der 26. Gennemsnittet i 100 år = 46,3 børn.

Befolkning i 1850:	260	personer,
— i 1860:	269	—
— i 1870:	313	—
— i 1901:	340	—
— i 1911:	518	—
— i 1921:	337	—
— i 1950:	244	—

SKOLELODDEN

Det jordstykke, parcellen nr. 2 under matrikel nr. 1 b i Alstrup by og sogn med hartkorn 3 skæpper, 2 fjerdingkar og af areal ca. 14 td. land, som i 1851 var købt af gårdmand Hans Christensen, Anneksgården, for 350 rbd., er beliggende nord og nordvest for kirken, og er et smukt bakket landskab, som dengang sikkert var omgivet af lutter lyngheder — nu indrammet af mørke granplantager. Jorden er meget sandet og så let, at der under forårsstorm kan være betydelig sandflugt. Alligevel kan forskellige afgrøder dyrkes med held. Lærer Holm og lærer Kristensen skal have været habile landmænd, som holdt jorden i god skik, d.v.s. pløjning m. m. udførtes af byens beboere på skift. På sine ældre dage bort-

forpagtede lærer Kristensen jorden til husmand Hans Laustsen for en årlig afgift af 140 kr. at erlægge med 35 hvert kvartal. — Lærer Thuesen lagde sig mere efter husdyravl. Han havde meget fjerkræ, især gæs — og mange får, som var ham meget hengivne. De gik om vinteren i løsdrift sammen med fårene fra byens gårde. Om sommeren stod de tøjret på skolemarken.

Lærer Konnerup bortforpagtede skolejorden i 1939 mod en årlig afgift af ca. 80 kr. til gårdejer Jens Sørensen, Alstrup, som i 1947 købte hele skolelodden af kommunen for 4500 kr.

Forinden var der dog taget et stykke fra lige nord for skolen. Det blev under krigen planeret og udlagt til boldbane for skolen og byens ungdom. Der var også taget et stykke fra vest for skolehaven — til lærerens private kartoffelmark. Her er nu plantet godt og vel 30 frugttræer. Skolens samlede grund udgør ca. 1½ tønde land.

SKOLENS LÆRERE

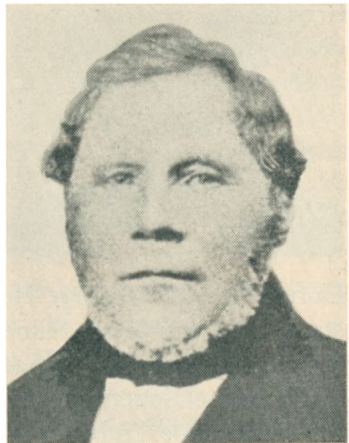
I de 100 år har kun 7 lærere været ansat i embedet som skolelærer og kirkesanger. Indtil 1848 har lærerne i Louns også forestået kirkesangertjenesten i Alstrup, men fra dette tidspunkt blev det overdraget til lærer Holm, hvilket den Louns lærer blev meget fortørnet over, da han så selvfølgelig mistede offeret, der var ansat til 3 td. bygs værdi. Han indsendte en klage til ministeriet, men fik til svar, at »ministeriet ikke kan forskaffe ham nogen Erstatning for den formentlige Afkortning i Embedets Indtægter, da samme var i Overensstemmelse med den approberede Skoleplan —«.

Alstrups første fastansatte skolelærer, Jens Holm, kom her til som fisker. Det var på den tid almindeligt, at havfiskerne om sommeren tog ind i fjordene for at fiske ål. Mens dette fiskeri stod på, boede de til leje i gårdene, som havde indrettet stuer eller kamre til dem. Man havde da lagt mærke til, at en af disse fiskere brugte al sin fritid til læsning, og da han tillige må have haft et væsen, som har tiltalt de Alstrup

folk, opfordrede de ham til at blive deres lærer. Han modtog tilbudet, men ville først selv have nogen undervisning og praktisk øvelse. Den fik han hos sin bror, der var lærer i Strandby. Hos ham opholdt han sig så i vinteren 1845—46 og sidst på sommeren rejste han til biskoppen, som eksaminerede ham, hvorefter han blev »constitueret« til at være lærer i Alstrup.

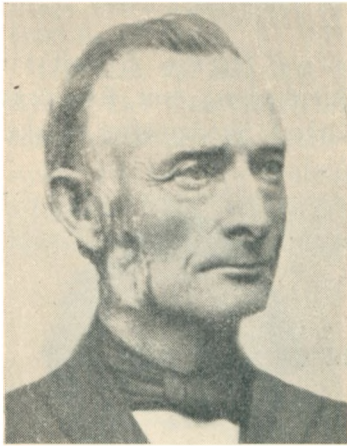
De syv læreres biografier anføres her således, som de selv har nedskrevet den i embedsbogen.

Jeg Skolelærer *Jens Petersen Holm* er født 11. April 1810 paa Harboøre Sogn, Ringkjøbing Amt, Ribe Stift og confirmeret 1825 i Harboøre Kirke 1. Søndag efter Paaske. Aar 1832. Soldat ved 2. jyske Regiments 2. Compagni og deltog i 7 Mønstringer. Efter den Tid beskæftigede jeg mig med Avlevæsenet indtil 1841, da jeg ombyttede Landvæsenet med Fiskeriet, først for andres Regning og siden for min egen Regning. — Aar 1846 den 20. November blev jeg constitueret af Hans Højærværdighed Hr. Provst Spleth til Smorup at være Skolelærer i Alstrup Skoledistrikt. — 1852 den 24. August blev jeg i Overensstemmelse med en Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 3. Juni d. Aar kaldet af den høje Skoledirektion for Aars, Sleth og Gislum Herreder til at være Skolelærer og Kirkesanger i Alstrup, samme Aar af Hans Højærværdighed Hr. Biskop Øllgaard meddelt Collats af 9. Sept.

1852, den 16. Oktober gift med Pigen Lene Christensdatter af Alstrup, i hvilken Ægtestand Gud har velsignet med 3 Sønner.

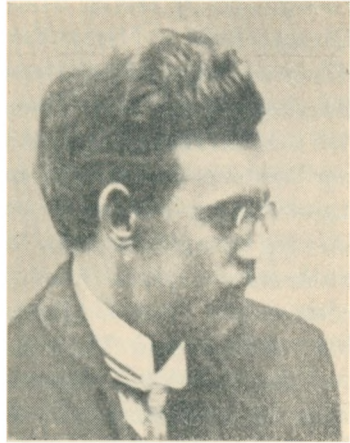
Enelærer *Kristian Elias Kristensen*, Søn af Skolelærer Morten Borregaard Kristensen og Hustru Johanne Marie Kristensen ved Skovsted Skole, Hillerslev Sogn og Herred, Thisted Amt, er født i bemeldte Skovsted Skole den 25. Januar 1843. 1866 blev jeg optaget som Elev paa Ranum Seminarium, hvor jeg opholdt mig i 3 Aar, men opnaede ikke ved Afgangseksamen i Aarhus 1869 at faa Skolelærer-eksamen, idet jeg manglede 3 Points i at bestaa. I de næste 6 Aar derefter var jeg Hjælpeleærer hos min Fader, de sidste

4½ Aar paa eget An- og Tilsvær med Ministeriets Tilladelse af 31. Januar 1871. I en ministeriel Skrivelse af 22. August 1874 undtes mig Tilladelse til at søge mindre Skolelærerembeder i et begrænset Distrikt sammen med Seminarister. Ved min Faders Afsked i 1875 blev jeg Foraaet efter konstitueret som Enelærer ved Faartoft Skole, Thisted Landsogn, hvor jeg virkede til i September, da jeg af Skoledirektionen for

Hundborg og Hillerslev Herred kaldedes til Enelærer i Næstrup, Spørring Sogn, Hundborg Herred. Efter at have varetaget dette Embede i 4 Aar blev jeg den 2. September 1880 af Skoledirektionen for Aars og Gislum Herreder kaldet til mit nuværende Embede, Alstrup Skole, som jeg varetog, til jeg den 22. Maj 1912 ansøgte om Afsked til 1. September, hvilket 3. Juli bevilgedes med Pension, stor 1581,11 Kr.

Enelærer *Johannes Evald Fog*, Søn af Overpostpakmester Peter Andersen Fog og Hustru Augusta Oline Fog, født Madsen, boende i Aalborg, er født den 17. August 1887 i Fredericia. 1893 flyttede vi til Hobro, hvorfra vi igen flyttede 1902. I Hobro begyndte jeg min Skolegang og fuldendte den i Aarhus med at tage almindelig Forberedelseseksamen 1903 med 96 Point (2 Sprog). Efter $\frac{1}{2}$ Aars Højskoleophold og $1\frac{1}{2}$ Aars Kontoristvirksomhed begyndte jeg min Forberedelse til Optagelsesprøve paa Jelling Seminarium i Sommeren 1905. 1906—1909 opholdt jeg mig paa nævnte Seminarium og dimitteredes fra samme med $116\frac{2}{3}$ Point. Efter at have været Vikar 2 Maaneder (1. Septemter—1. November 1909) paa Øland (ved Aalborg) aftjente jeg min Værnepligt som Sygepasser til 19. September 1910. I Oktober samme Aar konstitueredes jeg som Andenlærer ved Lunde Hovedskole i Lunde Sogn, Vester Horne Herred, men blev fastansat fra 1. September 1911. 1. November 1912 blev jeg kaldet til Enelærer ved Alstrup Skole og Kirkesanger ved Alstrup Kirke; fra 1. Januar 1913 fungerede jeg tillige som Organist ved samme Kirke. Dette mit Embede forvaltede jeg, indtil jeg den 1. Januar 1915 blev kaldet til Førstelærer og Kirkesanger ved Slesbager Skole og Farborg Kirke.

Alstrup Skole, den 16. December 1914.

Johs. Evald Fog.

Enelærer *Jens Christian Thuesen*, Søn af Gaardmand og Møller Thue Nielsen og Hustru Mette Marie Olesen, født i Nørre Esp i Thorsted Sogn, Hind Herred, Ringkjøbing Amt den 4. Januar 1873. I min første Ungdom var jeg hjemme beskæftiget med Landbrug og Mølleri. I 1897 blev jeg optaget paa Staby Vinterlærerseminarium, hvor jeg efter et Par Aars Uddannelse blev antaget som Vinterlærer ved Stadilø Skole. Sommeren efter var jeg hjemme som Møllersvend, og den følgende Vinter Lærer ved Vinterskolen i Søndervig. Da der paa den Tid

ydedes Læreren en meget ringe Løn, var der som Følge deraf Mangel paa Lærerkrafter og let for de søgende at finde Ansættelse. Jeg virkede en Tid som Vikar eller Hjælpelærer baade i Jylland og paa Øerne. Endelig opnaede jeg mine Ønskers Maal: Seminariet, begyndte paa Ribe Seminarium og fuldendte paa Nexø Seminarium, hvorfra jeg dimitteredes 1909. September samme Aar blev jeg antaget som Enelærer ved Møborg n. Skole ved Lemvig. September 1912 forflyttedes jeg til Brøndum ved Hobro, hvor jeg forblev til 1. Maj 1915, da jeg blev kaldet til Enelærer og Kirkesanger i Alstrup. 1. November 1938 fratraadte jeg efter Ansøgning Embedet her med Pension.

Alstrup Skole, den 21. November 1938.

Chr. Thuesen.

Rasmus Laage Konnerup. Født 20. Juni 1909

i Asdal pr. Hjørring, Søn af Karetmager V. Konnerup og Hustru Kathrine Andersen. Arbejdede ved Landbruget fra 1918—29. Lærereksamen fra Ranum i 1933. Lærer ved Bonderup Privatskole, pr. Østrup, fra 1. September 1933 til 1. April 1936. Et Aar af dette Tidsrum Soldat i København. 1. April 1936 Andenlærer ved Haverslev Kommuneskole, pr. Arden. 30. Maj 1936 gift med Anna Dahlsen, f. 14. April 1915. Enelærer og Kirkesanger

i Alstrup fra 1. Marts 1939 til 1. September 1941. Derefter Førstelærer og Kirkesanger i Simsted.

Jens Peter Daniel-

sen, født 7. November 1909

i Snæbum, Randers Amt, Søn

af Gaardejer J. Chr. Danielsen

og Hustru Anne f. Nymann. —

Arbejdede ved Landbruget til

1927. Kom derefter paa Nr.

Nissum Seminarium og tog Læ-

rereksamen herfra 1931. — 1.

Jan. 1934 Andenlærer ved

Vindblæs Skole pr. Havndal. 1.

Febr. 1942 Enelærer og Kirke-

sanger i Alstrup. 1. August

1944 kaldet til Enelærer ved

Bjergby Skole pr. Spentrup.

Harald Jensen, født 11. september 1906 i Bjørndrup, Morsø, søn af gårdejer Andreas Jensen og Hustru Sidsel, født Pedersen. Realeksamen fra Nykøbing realskole 1922. Lærereksamen fra Vordingborg seminarium 1928. Derefter forskellige vikarpladser på Mors. Fra 1. april 1931 lærer ved Oustrup skole, Mors. 1. febr. 1945 kaldet til enelærer og kirkesanger i Alstrup. — Gift 27. marts 1934 med Ester Sandahl Dissing, født 8. juli 1913.

